

HOTĂRÎRE

„ 23 ” februarie 2012

Nr. 36

mun. Chișinău

Cu privire la comemorarea jubileului de 100 de ani
din ziua nașterii academicianului Iachim Grosul,
primul președinte al AȘM

În temeiul art. 73 lit. m) și art. 74 lit. i) ale Codului cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15 iulie 2004 și în scopul comemorării jubileului de 100 de ani de la nașterea academicianului, organizatorului marcant al științei din Republica Moldova, primului președinte al Academiei de Științe a Moldovei Iachim Grosul, Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM **HOTĂRĂȘTE:**

1. Se aprobă Planul de acțiuni privind comemorarea academicianului Iachim Grosul, primul președinte al Academiei de Științe a Moldovei, cu ocazia împlinirii a 100 de ani din ziua nașterii (se anexează).

2. Controlul asupra executării prezentei hotărâri îi revine doamnei dr. hab. Mariana Șlapac, vicepreședinte al AȘM.

**Președinte al AȘM
academician**

Gh. DUCA

**Secretar științific
general al AȘM
doctor habilitat**

I. GUCEAC

PLANUL

de acțiuni privind comemorarea academicianului Iachim Grosul, primul Președinte al Academiei de Științe a Moldovei, cu ocazia împlinirii a 100 de ani din ziua nașterii.

Nr. d/o	Denumirea acțiunii	Locul desfășurării	Termen	Responsabil
1.	Depunere de flori la placa comemorativă a lui Iachim Grosul	Blocul central al AȘM. Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 1.	21.09.2012 ora 09.30	Institutul de Istorie, Stat și Drept
2.	Ședința solemnă a Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică consacrată jubileului de 100 de ani de la nașterea academicianului, primului Președinte al Academiei de Științe a Moldovei Iachim Grosul	Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 1. AȘM, Sala mică de conferințe	21.09.2012 ora 10.00	Dr.hab. M. Șlapac, Dr. hab. Ion Guceac, Dr. N.Stratan
3.	Conferința științifică consacrată jubileului de 100 de ani de la nașterea academicianului, primului Președinte al Academiei de Științe a Moldovei Iachim Grosul	Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 1. AȘM, Sala mică de conferințe	21.09.2012 ora 14.00	Institutul de Istorie, Stat și Drept, Facultatea de istorie și filosofie USM
4.	Expoziție de carte și documente de arhivă ale academicianului Iachim Grosul	BȘC „Andrei Lupan” a AȘM, Muzeul Științei holul BȘC	20–30 septembrie 2012, ora 15.00	Biblioteca Științifică Centrală „Andrei Lupan”
5.	Elaborarea și editarea unui ciclu de articole în presa periodică și științifică		Pe parcursul anului 2012	Institutul de Istorie, Stat și Drept, Centrul media al AȘM
6.	Participare la emisiuni Radio și TV		Septembrie 2012	Institutul de Istorie, Stat și Drept Centrul media al AȘM
7.	Inițierea editării unei mărci poștale dedicate academicianului Iachim Grosul		Pe parcursul anului 2012	Î.S. „Poșta Moldovei”, la demersul Institutului de Istorie, Stat și Drept

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul de hotărâre a Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM *Cu privire la comemorarea jubileului de 100 de ani de la nașterea academicianului, primului președinte al Academiei de Științe a Moldovei Iachim GROSUL*

La 21 septembrie 2012 se împlinesc 100 de ani de la nașterea cunoscutului cercetător al istoriei Basarabiei epocii moderne, organizatorului marcant al științei din Republica Moldova, primului președinte al Academiei de Științe a Moldovei, academicianului Iachim Grosul. Doctor (1944), doctor habilitat (1955) în istorie, profesor universitar (1957), membru titular al Academiei de Științe a Moldovei (1961), membru corespondent al AȘ a URSS (1966).

După absolvirea Facultății de istorie a Institutului Pedagogic din Tiraspol (1937) a activat în calitate de lector, decan al Facultății de istorie a aceluiași institut (1937–1939), director de școală, lector, decan al Facultății de istorie a Institutului Pedagogic Moldovenesc Unit, evacuat la Buguruslan, Rusia (1941–1944), decan la Institutul Pedagogic din Chișinău (1944–1946), decan (1946–1947) și șef de catedră la Universitatea de Stat din Moldova (1947–1959), director adjunct al Bazei Moldovenești de Cercetări Științifice a AȘ a URSS (1947–1949); vicepreședinte (1949–1954) și președinte al Prezidiului Filialei Moldovenești a AȘ a URSS, director al Institutului de Istorie (1958–1961), președinte al AȘM (1961–1976).

A fondat o școală științifică de studiere a istoriei agrare a Basarabiei în sec. al XIX-lea. A cercetat diverse probleme privind relațiile sociale, viața economică și politica internă a administrației țariste în Basarabia din secolul al XIX-lea. A adus, în baza unui imens material documentar de arhivă, contribuții substanțiale la studierea vieții agrare din satul basarabean, la studierea organizării administrative a regiunii în perioada 1812–1828 și la determinarea specificului reformei agrare din anii '60–'70 ai sec. al. XIX-lea din Basarabia.

A publicat cca 280 de studii științifice dintre care cele mai reprezentative sunt: Царане Бессарабии (1812–1861) (1956); Крестьянская реформа 60–70-х гг. XIX в. в Бессарабии (1956, în colab.); Очерки истории народного хозяйства Бессарабии (1812–1861) (1967, în colab.); Историческая наука в Молдавской ССР (1970, în colab.); Очерки истории народного хозяйства Бессарабии (1861–1905) (1972, în colab.); Труды по истории Молдавии (1982, ediție postumă) etc.

A contribuit la valorificarea surselor documentare, fiind redactor principal al colecției de documente referitoare la istoria Basarabiei din secolul al XIX-lea și al colecției de documente și materiale în 3 volume „Исторические связи народов СССР и Румынии”, editată împreună cu Academia Română (Moscova, 1965–1970).

A fost unul dintre primii organizatori ai științei din RSSM, contribuind substanțial la organizarea și dezvoltarea Bazei-Filialei Moldovenești a AȘ a URSS (1946–1961) și a AȘM. (1961–1976), la elaborarea direcțiilor prioritare de cercetare științifică, la consolidarea bazei experimentale și materiale, la stabilirea și promovarea relațiilor științifice internaționale ale AȘM.

A contribuit la pregătirea cadrelor științifice, sub îndrumarea domniei sale fiind elaborate 7 teze de doctor și doctor habilitat în istorie. A participat cu rapoarte și comunicări științifice la conferințe, simpozioane internaționale, unionale și republicane. A organizat la Chișinău *Simpozionul internațional consacrat tipologiei societății medievale în Europa de Sud-Est* (1973).

A exercitat funcțiile de redactor-șef al Enciclopediei Sovietice Moldovenești (1967–1974), președinte al Societății pentru răspândirea cunoștințelor științifice din RSSM (1950–1962), membru al Comitetului pentru decernarea Premiului Lenin și a Premiului de Stat al URSS. (1964–1976).

I s-au conferit titlurile onorifice de „Om Emerit”, laureat al Premiului de Stat al RSSM Este decorat cu mai multe distincții de stat.

Solicităm Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltarea Tehnologică să accepte prezentul proiect de hotărâre *Cu privire la comemorarea jubileului de 100 de ani de la nașterea academicianului, primului președinte al Academiei de Științe a Moldovei Iachim GROSUL.*